

Brock: Jeg skal blot tillade mig den Bemærkning, at, som det glæder mig, at den høitærede Indenrigsminister var enig med mig i mit Resultat, saaledes er det kun en Misforstaaelse, naar der skulde herse nogen Uenighed mellem ham og mig med Hensyn til Præmisserne. Jeg har netop bestemt og tydeligt udtalt, at saavel Sognebellingerne, der ogsaa hvile paa en Udskiftningsforretning, som de specielle Udskiftninger, saalænge de ikke ere paaankede fra Huusmændenes Side, kun have en usvækket Doms-kraft mellem Hørtornseierne indbyrdes.

Sonne: Jeg kan ikke nægte, at, efterat jeg har hørt den ærede Landsthingsmands og den høitærede Indenrigsministers Foredrag, er den Glæde noget kølnet, som jeg nærede ved at troe, at denne Lovs Vedtagelse vilde bringe denne langvarige Sag til Ende. Der blev ytret, at de specielle Udskiftninger have en Slags Doms-kraft. Ja, det er ikke godt for mig som Rægsmand at give mig i Strid med Jurister, men jeg vil kun sige, at det forekommer mig, at de dog ikke kunne have en usvækket bindende Kraft, naar der fra første Færd af blev reist Indsigelse derimod fra Udbyggernes Side. Den ærede Landsthingsmand sagde, at der i 14 Sogne var foretaget Udskiftning, og kun i eet Sogn var der ikke udskiftet. Ja, saaledes er det for Dieblisset, men saaledes var det ikke, dengang Sagen begyndte. Nu er der kun eet Sogn, som ikke er udskiftet, og det er det Sogn, hvis Beboere have ført Processen; men da Sagen begyndte, var der kun ganske saa Sogne, der havde udskiftet. Efterhaanden som Sagen gik frem, og navnlig efterat Sagen ved Underretten var dømt Udbyggerne imod, først da gik den specielle Udskiftning med Kraft for sig, og man troede det afgjort, at Huusmændene ingen Ret havde eller i alt Fald ingen Ret vilde faae. Jeg troer derfor ikke, at det, at Sognene nu ere udskiftede, skulde bevirke, at de stedfundne Udskiftninger skulde være uroffelige, naar de, der have sat sig imod Udskiftning, fra Først af have protesteret derimod ved Sags Anlæg-

gelse, hvad der blev bifaldet af Regeringen, idet den medbeelt fri Proces, og ogsaa af Folkethinget, der anbefalede Udbyggernes Sag til Ministeriet. Jeg siger, at min Glæde er svækket; thi det vilde være sørgeligt, om man nu igjen skulde begynde paa Processer. Derfor ønskede jeg, naar det kunde lade sig gjøre, at der i 1ste Paragraf skulde staae, at den specielle Udskiftning skulde være sat ud af Kraft; thi saa vilde der ikke blive nogen Proces, saa var Sagen klar og afgjort. Hvorledes skulde disse stakkels Huusmænd bære sig ad for at faae Ret? Skulde de atter ind paa Processer? Den første Sag har været i 10—12 Aar og kostet dem mange Penge. Det er ufornuende Folk, og det er kun ved stort Sammenhold, som man maa sjenke sin Aerkjendelse, at de have holdt ud. Nu have de faaet Ret hos Højesteret; men nu skal der være Proces om, hvorledes denne Ret skal komme dem tilgode! Det forekommer mig, at Lovgivningsmagten, der har Loven i sin Haand, ogsaa kan beherske Loven for dette specielle Tilfælde, naar Villighed i saa høi Grad taler derfor som i nærværende Sag.)— Jeg skal ikke for Dieblisset gaae nærmere ind derpaa; jeg haaber, at Sagen vil blive Gjenstand for nøie Overveelse i et Udvalg og da atter komme for her.

Brock: Det har gjort mig ondt at høre, at den ærede Landsthingsmand har seet sit Haab svækket og sin Glæde formindsket ved den ærede Indenrigsministers og mit Foredrag. Jeg troer, at han har gjort os begge uret. Hvad mig angaaer, troer jeg at have udtalt mig tydeligt og klart nok derhen, at jeg saa stærkt som muligt har ført Huusmændenes Sag. Jeg har netop anerkjendt, at om endog i Dieblisset Hørtornseierne ere i Besiddelse, og det i bestyttet Besiddelse gennem Dom af Eiendommene som deres, saa maae de dog ikke troe, at Huusmændene, naar de virkelig findes at være rette Deeltagere i denne Jord, da ikke skulde kunne sætte denne deres Ret igjennem ved Landets Højesteret (Sonne: Ja ved Proces!).